

ZOMBOR és VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI MEGYEI KOZSLONY.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

Szerkesztővel értekezni: naponta délelőtt 11 óratól 12-ig. Egyes számok 10 kr-ért úgy a kiadói hivatalban, mint Muzsik és Partlies könyv- és könyvnyomdáiban, valamint Schön Adolf könyvkereskedésében és Hay Sándor dohányüzletében kaphatók.

Keddi szám ára 5 kr.

Hirdetések és előfizetések lapunk számára fölvetetnek helyben: Muzsik és Partlies könyv- és könyvnyomdáiban, Schön Adolf könyvkereskedésében, valamint hirdetések és nyiltéri közlemények egy a főváros mint a külföldi összes hirdetési irodákban.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 0 frt — kr.
Fél évre 4 „ 50 „
Negyedévre . . . 2 „ 25 „

Néptanítóknak vidéken:
Egész évre . . . 7 frt — kr.
Fél évre 3 „ 50 „
Negyed évre . . . 1 „ 75 „

Szerkesztőszéki iroda:
Sólet- és csendes-utca sarkán, Hafeneder-tele házában, hová minden a lap szellemi részét illető közl. küldendő.

Bérmegyeinek levelei nem fogadjatok el. Keziratok nem adhatók vissza.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Fél évre 4 „ 50 „
Negyed évre . . . 2 „ 25 „

Néptanítóknak helyben:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre 3 „ 50 „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „

Kiadó hivatal:
Sólet- és csendes-utca sarkán, Hafeneder-tele házában, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szeged.

Mire e lap a sajtót elhagyja, a magyar király már bucsut mondott Szegednek. Kiser-nemcsak azok hála könyvé, kiknek teremtő szóval hogy „legyen” hajlékot adott, hanem egy egész ország diositéke.

A fényöntés és ünnepek hosszú sorát most már ismét a komor mindennapság és a munka váltja fel. Szeged népe levégi ünnepek kontósz és hozzalát újra a dohoz. Pedig már eddig is vsáphusi munkát végezt.

A tisztítás öröge beköbá verve vonaglik az alkotás geniusza labáinál; és ott, hol iszapos ingovány terjeszté mérgező nyazmatát, most paloták állanak — szilárd alapon.

A magyar életképesség beigazolta, hogy e téren sem hátrál meg akármelyik tengerpartj néptől.

Negy év alatt világvárost alkotott azon a téren, melyet a romlásba szelleme már magának nevezett.

Es Szeged eddig még csak hajlékot épített magának. Az igazi munka csak ezután kezdődik. A legfényesebb palotában éhen halhatunk, ha nincs meg a mindennapi kenyér.

Szegedről még azt is várja a haza, hogy ne csak magának éljen, de a magyar ipar zászlaját gozólemezre is vigye.

Szeged egykori nagyágát és fényes múltját épen iparának köszönheti.

Ó volt az egész alföldnek gozcpontja, melyben a kereskedelem és ipar minden szála összetalált.

A szegedi eszmadia, kalapos, szárszabó, ködménes, hajgőnyös, szappanos stb. az egész országban ismeretes volt. A szegedi hitpécz vetékedett egy országos vásárral. A gabona- és fahaszkedései emberi krözösök lettek.

A volt Szeged sokat dolgozott, sokat szerzett és vagyona mellett nyomorult kunyhókban lakott. Paprikája és szalonája mellett melegegett, hogy volt magyar és civis. Búske vála minden iparmozgalomnak szószólója lenni. Szorgalma és takaréksága által elérte, hogy lett az ország első iparvárosa.

Sőt meg akkor is, midőn az ötvenes években kipepített vasúthálózat Szegednek kereskedelmét tranzennálisokra süllyeszté, és

ipara a szabad verseny bécsi molochjának karjába dobatott, — még akkor is a küzdelem kérészéggel és szókott önzetelenséggel fogtak kesztőjét félvéve sikeresen megálotta helyét.

Megállotta pedig azért, mert határtalan takaréksága mindig ellen tudott állani a fényves kiserésenek; és addig nyújtózkodva, meddig a takaró engedte, a tulipános láda megtakarított tallérjai a mérleg leegéseit egyensúlyba hozni segítették. A megtarított fillérek pótlókat a kereslet hégazait.

De ezen Szeged nincs többé! Hullám-sírba temette azt az árviz. Elsdortta a kunyhókat, vele elsodorta a takarékságot és a félretett fillereket.

Helyébe lépett egy új Szeged! Fényes paloták emelkednek ott, kol nádvityillók voltak. A tulipános láda tallérjai eltűntek és kilencz millió forint adósság terheli a polgárokat vallat.

Az ünnepek függőzve legördültével legördült az államsegély függőnye is. Szeged önéregerje utalva egy súlyos jennel és egy veszes jövővel kéntelen lesz önmaga megküzdni.

Hisszük, hogy Szeged életerős népe a változóbb viszonyokkal is számolni tud. A ki meglekényi tudta a romboló Tiszát, az meg fog bírkozni a Mammonnal is, mely egy újabb árral és katasztrófával fenyegeti.

Szegedet e küzdelemben édes mindnyájunknak is támogatnunk kell!

Szeged nemcsak önmagáé, de mindnyájunké is. Sorsa, a mi sorsunk.

Mert Szeged nemcsak vdbástyája a magyarországnak, de hazánk anyagi és szellemi hadászának egyik emporiuma, és kiválólag a magyar iparnak megerőltetője, zászlóvivője.

Önmagunkat támogatjuk tehát, ha Szegednek magy ezejla valósításában segedekeznünk tudunk.

A fejedelem maga kijelölte az irányt, melyen megyéink haladjon.

„Hogy Szeged virágzó és életerős legyen, nemcsak a hely, hanem ez egész ország és legközözebb a korifeuszó alföldi törvényhatóságok jól fellegott érdekében áll, meldeult s ezen az utcán valamin a bastyava-Bathányi- és Szent-György-utcaakon, továbbá a vasárlély-sugariton, a római-körúton és a Kistizsa-utczán az a szesz-gyárig há-

ez el előmozdítására részükrol is mindenkor készséggel és szókott önzetelenséggel fognak közremuködni.”

Ezen szavakat mondá a magyar király az előtte tisztelő b-bodrogdi megyeie küldött-ségnek.

Kövessék a magyar király ihelt szavai! Akkor jól fellegott saját érdekeinket is közvettjük.

Marius.

A király Szegeden.

(Második nap.)

Ó Felsege e hó 15 én hétfő reggel, 8 óraker kedvező a városn at. A varshaza előtt mar kora reggel óta nagy néptömeg gyülekezett s a varshaza kapuján kiugró királyt lelkes éljencekkel üdvözölte. Ö Felsege tábornok egyenruhában jelent meg. Kiserétet képeztek: Tizsa Lajos, ki a király balján foglalt helyet, Tizsa Kálmán, Orczy Béla báró, Mondel báró, Ploasz, Rosenberg és Popp szárnysegédek, Jekelfulasi és Kende Kannt. Az első fogatban Pálly polgarmester és Szluha főkapitány állt, közvetlen utána ö Felsege fogata. A menet a budapesti sárgúton at a csendőségi kaszárnyához hajgott.

A kapu bejáratnál ö Felsege Neugebauer csendőr-ör Nagy fogadta, innen a marstéri közös hadseregbeli kaszárnyába ment, at a főbejáratnál a királyt Thyr ezredes és Degenfeld gróf altábornagy üdvözölte. Ezután a honvédszázarnya helységét tekinté meg, hol Vado Jenő honvéd oragy és Görgey Kornél altábornagy fogadták. A rövid szemle után ö Felsege meglégedésnek adott kifejezést. A kapu után a templom térre hajgott. A kápolna külsőben Haynald ersek főpapoktól körvezeve várt ö Felsegere s ö megláttala. Ezután ö Felsege belépett a kis kápolna hájójába, hol rövid átutasagot végezt. A kápolna meglekényi után a templom-téren összerúglett több ezernyi nép éljenel közt a király és kiserete az iskola-utczán meglézet s ezen az utcán valamin a bastyava-Bathányi- és Szent-György-utcaakon, továbbá a vasárlély-sugariton, a római-körúton és a Kistizsa-utczán at a szesz-gyárig há-

A király Tápén.

A rövid átutasagot elvégezé: után a király a római körútra hajgott, at a város által kirendelt díszkörtőre állt. Az egész menet a töltés mentén végig hajgott. A falu mekerülése után ö Felseget a fűtéczin egy ritka izessel készített diadalkapu előtt Rónay főispán üdvözölte. Erre ö Felsege a következőket válaszözte:

„A kérelhetlen elem által szintén oly gyászosan süjtött Tápe község hódolatát közsonettel veszem és szívbel kivánon, hogy e sokat szenvedett község ezen hatalmas vend-müvek oltalma alatt tartós jólénetet örvendjen.”

A lakosság hosszas lelkesült éljenzéssel fogadta a király ezen szavai, at ki ezután több kérdést intézett a községi bíróhoz, a jegyző-öz és a lelkeshez. Ö Felsege élkenkel és szívettel tudaközözött az árviz által szenvedett csapásokról és kérdezte, hogy: „Minden elpusztult? A hazak is mind?” „Csak a templom és az iskola maradtak meg”, volt a válasz. „Az egész község, a lakosok mind vízszintérek ide az árviz után?” „Igenis mind.” „Hol voltak még a falu felelűt?” „A töltésen.” Ezután ö Felsege megmutattatta magának, hol volt víz az elöntés alkalmával.

Különös tetszéssel nézegette ö Felsege a kákatonatokkal díszített diadalkaput, melyen színten kákából alakítva, ezen felhas volt: „Isten hozott.” Közepen ö Felsege monogrammjára és kákából Magyarorszag címere, továbbá ö Felsegek és a trónorúkospar sikerült arczképét. A diadalkaputól két oldalatt négy-négy feherbe öltözött leányka volt elfoglalva kákatonással. Ö Felsege többször kifejezte tetszését, és hogy a lányok milyen zzeppen, nyugodtan és biztossaggal vezetik munkájukat. Az egyik kis lányhoz baratsagosan odahajgolta: „Mit csinál?” „Gyektint!” telett a kis lány. Gazdik József átadta a királynak a císmosan összeállított tászkát, melyet akár vadász-táskának is el lehetne nevezni.

Negyedórán idözés után ö Felsege a körtöltésre hajgott, innét pedig az alföldi vászpárja, hol a körtöltésről teljes meglégedéséet fejezte ki. Ö Felsege az indóházott, mely csinosan fel volt díszítve, a városn keresztül lakásra hajgott.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A czimbalom.

Errol a búbajos hangszerről akarok írni, mely nélkül a magyar zene olyan volna, mint virág-csokor rózsá nélkül, mint Lukullus vacsorája a jelenkorban francia pezsgő nélkül: hiányoznék a zanataja, az ize, a koronája, a java.

Hogy abban a darab fában, hogy azokban a rézhúrokban olyan szivhasító érzelme van! Hogy azok az ütőszerszámok oly búbajos tanújak azt abból kiesinál!

Es hogy az mindenleben magyar! Petőfinek költészetében benne zokog a czimbalom szava, az alföldi esárdának a síró-rívó lelke.

A czimbalom ösházája Ázsia, s ha bár más nemzeteknél is találunk olyan hangszereket, melyek a czimbalomra emlékeztetnek, az a hangszer azért mégis speciális magyar és tegyük hozzá igazi nemzeti hangszer. Hissen a czimbalom — mint hitetlen adatok bizonyítják — Mátyás király idején már el volt terjedve hazánkban.

Es azt a sírva-vigadást, mely annyira jellemzi a magyar ember mulatását, a czimbalomból értjük meg.

A czimbalom-szó akkor is sír, mikor új-jong benne a jókedv.

Es ez teszi olyannyira búbajosná. Es valóban esodálós, hogy ez a nagy-szerű hangszer, mely egy egész nemzet egyet-

len mulatságából sem hiányozhatik, csak most a zínpadon csak korszakalkotó műveket szok-

szoktak bemutattani!) és a legfényesebb siker arat-

ta. A sajtó teljes elismeréssel adóztott talá-

lómányának, a községek pedig a czimbalom to-

közébe, az eddig csak a szász-utczán állott, a római-körúton és a Kistizsa-utczán at a szesz-gyárig há-

Ezóta csaknem kilencz év folyt le és Schunda ez ido alatt is folyvást a czimbalom-tökeletesebben fáradozott.

Fáradozását koronazza is a siker. Mert nek katonái attachede jó és szenvedélyes cim-

ma már hazánkban csaknem minden tórti pa-

balmas. Franciaországban is nagyon kedvel-

őlt és a külföldi fúvókar szalonjaiban islik e hangszer, mely ott is nagy tért hódí-

találni czimbalmot és a zene-iskolákban minttútt már magának. Országonkívül arányo-

rendes tanúgártai tanítják, és a zeneszerzők alkalmozzák el azokat a cziganyainkat, kik

czimbalmot visznek maguikkal. Pintérek, a czimbalomot visznek maguikkal. Pintérek, a czimbalomot visznek maguikkal.

Hiszen még sokan emlékezni fognak ar-
kúntú czimbalom-játszónak több ország tanít-

ra a nagy sikerre is, melyet csak nemeg ar-
ványa is akad. Nemetsországban már évek

tott Allaga Gezának a czimbalom szamarára ötöttek a zenekarokba is felvettek a cimbal-

szarénáját. Liszt Ferencz annyira kedvel a mot. Olaszországban és Spanyolországban is

czimbalom, hogy valahányszor külföldi v n-
imádják nemzeti hangszerünket; de legjobban

degei vannak, ezeket mindig czimbalom-hang-
rajognak érte Angliában, hol Schultz-Curt

versenyvétel lepi meg és arra hívja fel min-
szólagosá mutatva be először nyilvánosan és az

den alkalommal a zenekapacitásokat, hogy angol lapokat egész extaziába hozta.

De nagyon elősegíti a czimbalom ter-
jedését és közkedveltségét az Allaga Geza al-

ális magyar hangszer, hogy maga is játszik

ezzel a külföldi zeneszerzők is szá-

lombnak a czimbalom hatásával és készséggel

alkalmazzák azt a zenekarban.

Ausztriában a czimbalom nagyon el van

terjedve. Különösen Bécsben a magyar főúri

termekben. Primrose a bécsi angol kövésze-

g szamarára atatchedje jó és szenvedélyes cim-

ma már hazánkban csaknem minden tórti pa-

balmas. Franciaországban is nagyon kedvel-

őlt és a külföldi fúvókar szalonjaiban islik e hangszer, mely ott is nagy tért hódí-

Hevesi József.

